

Motion till riksdagen

1988/89:Ub603

av Iris Mårtensson m.fl. (s)

Högskolan i Gävle/Sandviken

Utbildning för undervisningsyrken Grundskolläraryrket

Riksdagen beslutade inrätta grundskolläraryrket vid högskolan i Gävle/Sandviken våren 1988. Planeringsmedel tilldelades högskolan och ett intensivt planeringsarbete vidtog för att kunna möta de studerande höstterminen 1989 med såväl lokal plan som fullständiga kursplaner.

I budgetpropositionen föreslås nu att högskolan skall ges anstånd med intagning till den av riksdagen beslutade grundskolläraryrket med hänvisning till rekryteringsvårigheterna vid andra högskolor. HG/S anser att rekryteringsarbetet kommer att ske utifrån bättre förutsättningar inför läsåret 1989/90 och att beredskapen vid HG/S är så god att intagningen inte skall anstå.

En begynnande brist på behöriga lärare förstärks av utomordentligt stora pensionsavgångar om tio år samt ökningen av barnantalet. Det kommer att leda till svårbemästrade problem i vårt län. En viktig faktor i våra strävanden att bibehålla en hög kvalitet i länets skolor är tillgången på lärarutbildning.

En grundförutsättning för rekrytering till en region är att unga människor som vill utbilda sig till lärare kan göra detta inom ett begränsat avstånd från hemorten. Detta reducerar utflyttningen från länet, vilket är ett avgörande problem för utvecklingen av Gävleborgs län i framtiden.

I den händelse riksdagen bifaller förslaget att lärarutbildningen vid HG/S får anstå på obestämmd tid riskeras den kompetens som nu finns på högskolan och möjligheterna till pedagogisk förnyelse som en ny grundskolläraryrket medför. Det försvårar även möjligheterna till aktiv personal- och skolutveckling samt fortbildningen för lärare, skolledare och skolpolitiker.

Med hänsyn till de problem länet står inför när det gäller en befarad brist på behöriga lärare och den förestående tioåriga utvecklingsperiod grundskolans lärare är på väg in i, behövs nu alla insatser för att nå de mål riksdagen har beslutat om. Mot bakgrund av det som sagts om skolväsendets utveckling i Gävleborgs län vore det synnerligen olyckligt om tidigare riksdagsbeslut sätts ur spel. Högskolan i Gävleborg är en av de mindre i landet, men den är en av de viktigaste faktorerna för att långsiktigt utveckla länet i positiv inriktning.

Förskollärarytbildning Barn- och ungdomspedagogisk linje

Mot. 1988/89
Ub603

UHÄ har den 7 oktober 1987 redovisat förslag till en ny barnomsorgsutbildning, en barn- och ungdomspedagogisk linje om 120 poäng. Enligt UHÄ bör den nuvarande utbildningen på 100 poäng förlängas för att möta behovet av fördjupade kunskaper och färdigheter hos barnomsorgspersonalen och för att åstadkomma en bättre överbyggnad mellan barnomsorg och skola.

UHÄ föreslår i sin anslagsframställning att högskolorna får särskilda medel för att planera den nya utbildningen.

I budgetpropositionen föreslår regeringen att förändringen av utbildningen skall ske inom nuvarande ramar.

Barnomsorgen har under 80-talet genomgått stora förändringar. För att klara målet när det gäller barnomsorgsutveckling och utbyggnad måste en markering av utbildningens betydelse komma till stånd genom att en resursatsning görs för ett nödvändigt förändringsarbete. Detta är viktigt med tanke på de framtida möjligheterna till rekrytering av studerande samt till möjligheterna att behålla personal inom barnomsorgen.

50-poängs utbildning till förskollärare

Antalet sökande till 50-poängsutbildning till förskollärare har under de senaste åren ökat. Efter flera års arbete som barnskötare har önskemål om utbildning till förskollärare tydligt markerats. Utbildningen kan med fördel utlokaliseras och ge kvinnor, som annars ej skulle få högskoleutbildning, möjlighet att studera på hemorten.

För Gävleborgs län gäller att vi har för riket en mycket hög kvinnoarbetslöshet som innebär även kvinnoflykt från länet. En utökning med 24 platser till HG/S på 50-poängsutbildningen skulle innebära arbete och utbildning för flera kvinnor.

Utbildning av tekniska yrken

Under de senaste åren har bristen på civilingenjörer blivit markant. Detta har medfört att lantmätarnas arbetsmarknad vidgats väsentligt, vilket har inneburit en brist på lantmätare för lantmäteriets behov.

För att tillgodose det växande behovet av lantmätare krävs en vidgning av antagningen på utbildningsplatser från 90 till 120 elever per år.

Problemet är emellertid inte enbart ett volymproblem utan också ett problem att rekrytera lantmätare utanför Stockholmsområdet. Erfarenhetsmässigt vet vi att eleverna i hög grad väljer arbetsplats i nära anslutning till utbildningsplatsen. Detta innebär att en stor del av de nyexaminerade lantmätarna väljer arbete i Stockholmsregionen. Detta innebär att lantmäteriverket i både Gävle och i övriga landet har stora rekryteringsproblem.

Ett sätt att komma till rätta med detta är att förlägga den nödvändiga utökningen av utbildningen till Gävle i ett nära samarbete mellan tekniska

högskolan och HG/S. Såväl lantmäteriverket som statens institut för byggnadsforskning och centralnämnden för fastighetsdata har goda resurser på området.

Mot. 1988/89
Ub603

Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken Ekonomlinje

Högskolan Gävle/Sandviken har i årets budgetproposition tilldelats oförändrat antal nybörjarplatser på ekonomlinjen. En ökning av platser från 30 till 60 är nödvändig av flera orsaker. En ökning skulle möjliggöra att förlägga grundläggande ekonomutbildning, det s. k. basblocket, till Hälsingland, där redan nu ett antal fristående kurser givits, vilkas omfattning och innehåll motsvarat utbildningen i Gävle. Det stora intresse som visats från nya studerandegrupper där stämmer överens med de regionalpolitiska målsättningar som riksdagen formulerat.

I budgetpropositionen föreslås att ekonomlinjens fördjupningsdel lokaliseras till HG/S. Därmed tillgodoses ett starkt önskemål från högskolan att den nuvarande påbyggnadsutbildningen bostads- och fastighetsförvaltningslinjen omvandlas till fördjupningsalternativ i en fullständig ekonomlinje, 140 poäng.

Vid genomförande av detta förslag upphör en regel att gälla, som hittills tillämpats enligt riksdagsbeslut och som inneburit att studerande från högskolan HG/S garanteras plats på något av fördjupningsalternativen vid Uppsala universitet. En konsekvens som sannolikt ej beaktats i förslaget är att de studerande som nu är antagna vid högskolan och som vid ansöknings-tillfället var underrättade om den ovannämnda regeln därmed är utestängda från ovannämnda garanterade studieplatser. De hänvisas i fortsättningen att söka ex. ledigblivna platser vid något av alternativen. Det är olyckligt att det förslag som nu föreligger om fullständig ekonomutbildning i Gävle på detta sätt får en retroaktiv verkan på nuvarande grupper och samtidigt begränsar möjligheterna till vidare studier för dem som i fortsättningen söker till utbildningsplatser vid HG/S.

Det är viktigt att fr.o.m. 1989/90 garantera studerande på ekonomlinjen i HG/S utbildningsplatser på de fördjupningsalternativ som anordnas av Uppsala universitet med undantag av alternativ som inrättas i Gävle.

Decentralisering och distansutbildning inom HG/S

Högskolan i Gävle/Sandviken har under ett stort antal år i samarbete med länsstyrelsen och kommunerna i Hälsingland försökt nå ut med utbildning dels genom decentralisering och dels genom distansutbildning för att ändra utbildningssituationen. Behovet har visat sig vara större än vad högskolans resurser medger. HG/S har genom sin verksamhet troligtvis kunnat nå nya studerandegrupper och ändrat gamla attityder till högre studier.

HG/S skulle behöva stöd för att under en period kompensatoriskt kunna möta utbildningsbehoven framför allt i Hälsingland, men också för att med hjälp av framtagna distansmodeller kunna nå ut med riksunka utbildningar över landet.

Gävleborgs län har i förhållande till riket en mycket liten andel människor med eftergymnasial utbildning. Högskolan Gävle/Sandviken är en av de mindre i landet, men den är en av de viktigaste faktorerna för att långsiktigt utveckla länet i positiv riktning. Den är spjutspets i arbetet för länet och det är viktigt att den förstärks med resurser och fler utbildningslinjer. Utbildningen är en viktig faktor i samhällsutvecklingen. Ökade kunskaper bereder väg för nya synsätt och problemlösningar. En hög och jämn utbildningsnivå gör det möjligt för fler att bidra till samhällets utveckling och den utjämnar den regionala snedfördelningen av utbildningsnivån i landet.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att UHÅ får i uppdrag att inom den föreslagna ramen för nybörjarplatser till grundskollärautbildningen årskurs 1–7 omfördela 30 platser till högskolan i Gävle/Sandviken,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om planeringsresurser till barn- och ungdomspedagogiska linjer,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelningen av platser till 50-poängs utbildning för förskollärare vid högskolan Gävle/Sandviken,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att UHÅ får i uppdrag att pröva möjligheterna att förlägga delar av KTH:s lantmätarutbildning till högskolan Gävle/Sandviken,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelningen av nybörjarplatser till ekonomlinjen vid högskolan Gävle/Sandviken,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om garanterade utbildningsplatser för ekonomistuderande vid högskolan Gävle/Sandviken på fördjupningsalternativen vid Uppsala universitet,
7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ökade resurser till lokala linjer/enstaka kurser bör tillföras högskolan Gävle/Sandviken.

Stockholm den 24 januari 1989

Iris Mårtensson (s)

Olle Östrand (s)

Sigrid Bolkéus (s)

Axel Andersson (s)

Karl Hagström (s)